

Н.А. Васильєва, Л.Я. Деметрьєва, О.Л. Івахів, Я.І. Йосик

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ГРИП ТА ІНШІ ГРВІ У 2008–2013 РР. НА ТЕРНОПІЛЛІ

Медичний університет ім. І.Я. Горбачевського,

Обласний лабораторний центр держсанепідемслужби України, м. Тернопіль

Проаналізовано захворюваність на грип та інші ГРВІ у Тернопільській області за 2008–2013 рр. У 2008 р. на ці недуги захворіли 120 036 осіб, у 2009 р. — 165 608 (+37,1%), у 2010 р. — 137 502 (-17,1%), у 2011 р. — 99 214 (-25,3%), у 2012 р. — 98 139 (-4%), у 2013 р. — 110 006 (+10,9%). В епідсезоні 2009/2010 рр. була епідемія грипу, спричинена вірусом А/Н1N1/Каліфорнія, яка й почалась в Україні власне з Тернопільської області. У наступні роки відзначено лише сезонні підвищення захворюваності на грип та інші ГРВІ, переважно в Х–XII. 2010 р., I–III та Х–XII. 2011 р., I–III і XI. 2012 р. Привертає увагу те, що протягом епідсезону 2009/2010 рр. в області, у розпалі пандемії грипу А/Н1N1/Каліфорнія, захворіло 100 788 осіб, а за наступний епідсезон 2010/2011 рр., коли не лише пандемії, а й епідемії цих недуг у країні не було, — 103 058 випадків. Таке можна пояснити тим, що під час епідсезону 2009/2010 рр. захворюваність підвищилась різко і на короткий термін (2 міс.), її середній показник склав 343,71 на 10 тис. населення, а в епідсезоні 2010/2011 рр. захворюваність — розтягнена в часі, її рівень був суттєво нижчим, жодного разу не перевищував епідемічного порогу, а середній показник захворюваності — 36,5 (майже вдесятеро менший).

Діагноз підтверджували дослідженням змивів з ротоглотки методами флюоресціюючих антитіл (МФА) і полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР). Обстежено переважно госпіталізованих осіб (58,8%, що склало 4,2% від усіх зареєстрованих, у тому числі й амбулаторних); позитивні результати отримано в МФА у 31,1% хворих, при застосуванні ПЛР — у 76,4%. При обстеженні до 5-го дня хвороби результативність досягала 82,2%, з 6-го дня знижувалась до 50,0%, ще пізніше, навіть за наявності ускладнень, — не перевищувала

15,8%. Така висока результативність дослідження досягнута за рахунок ширшого спектру, ніж у МФА, збудників, яких визначали в ПЛР, а також своєчасного забору матеріалу.

За даними вірусологічних досліджень, на теренах області одночасно циркулювали різні збудники грипу та інших ГРВІ, досить часто у поєднанні (2–8 в одного пацієнта) — у 31,1% хворих, а в епідсезон 2009/2010 рр. — навіть 61,9%. Тоді ж (пандемія грипу А/Н1N1/Каліфорнія) відзначено збільшення частки грипу А з 3,5% у 2008 р. до 27,3% (число розшифрованих випадків — з 25 до 103); захворюваність на грип В складала відповідно 3,9 і 7,8% (28 і 26 випадків). У той же час провідними збудниками виявились віруси парагрипу (295 і 231 випадок; частка їх у щорічній етіологічній структурі — 41,2 і 43,5%) і RS-віруси (відповідно 264 і 165 випадків; 36,8 і 13,0%). Як під час епідемії, так і в наступні роки на грип А і В зазвичай хворіли дорослі, на парагрип, RS-інфекцію — переважно діти.

За даними ПЛР, у 2010 р. виявлено вірус грипу АН1sw (5 випадків) і грипу В (28), у 2011 р. — грипу АН1sw (40) і грипу В (6), у 2012 р. — грипу АН3 (8), у 2013 р. — грипу АН1sw (30)+АН3 (4) + В (5).

Отже, характер епідемічного процесу необхідно визначати не лише за загальною кількістю захворілих за епідсезон, а й враховувати помісячну динаміку і середній показник захворюваності. У 2010–2013 рр. в області реєстрували звичайні сезонні підвищення захворюваності на грип та інші ГРВІ. Одночасно циркулювали різні віруси респіраторної групи, досить часто — у поєднанні. В етіологічній структурі розшифрованих ГРВІ переважали парагрип, RS-інфекція, які обумовлюють вищу захворюваність дітей.